

Att - Märten Bengtsson

Stiftelsen Svenska Amnestyfonden
Att: Gunilla Odin
Box 23400
104 35 STOCKHOLM

Kammarkollegiet

Ink 2007-09-19 88

*Till Dnr 430-19766-06***Permutation av stiftelsen Svenska Amnestyfonden****Beslut**

1. Kammarkollegiet avvisar ansökan såvitt avser tillstånd att till stadgarna *få lägga till*
 - de föreskrifter som framgår av 2.b) tredje meningen, d) första meningen samt f) i de föreslagna stadgarna, samt att *få ändra*
 - den föreskrift som framgår av 2. andra meningen i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av 2.g) i de föreslagna stadgarna, och
 - den föreskrift som framgår av 4. i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av 4. i de föreslagna stadgarna.
2. Kammarkollegiet avslår ansökan såvitt avser tillstånd att till stadgarna *få lägga till*
 - den föreskrift som framgår av 2.e) i de föreslagna stadgarna, och
 - de föreskrifter som framgår av 8. och 9. i de föreslagna stadgarna, att *få ändra*
 - den föreskrift som framgår av 1. i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av förstahandsyrkandet avseende 1. i de föreslagna stadgarna.
 - den föreskrift som framgår av 9. i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av 10. i de föreslagna stadgarna, samt att *få upphäva*.
 - den föreskrift som framgår av 8. i stiftelsens nu gällande stadgar.
3. Kammarkollegiet medger med stöd av 6 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220) ansökan om att *få ändra*
 - den föreskrift som framgår av 1. i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av andrahandsyrkandet avseende 1. i de föreslagna stadgarna, och
 - den föreskrift som framgår av 2. i stiftelsens nu gällande stadgar, i de delar ansökan avseende denna bestämmelse inte avvisats eller avslagits enligt ovan, till vad som framgår av 2. i de föreslagna stadgarna.

1999-03-31

Dnr 430-8546-98

Bakgrund

Stiftelsen Svenska Amnestyfonden bildades år 1966 av Svenska sektionen av Amnesty International, varvid stiftelsens nu gällande stadgar utarbetades, bilaga 1. Stiftelsens tillgångar uppgick den 31 december 1997 till 1 169 337 kr.

Ansökan

Stiftelsens styrelse har ansökt om permutation och har – såsom ansökan slutligen bestämts – begärt att få tillämpa de ändrade föreskrifter som framgår av de föreslagna stadgarna, bilaga 2.

De skäl som sökanden har anfört är bl.a. följande. Vad gäller 1. bygger begreppet "ras" på en gammal, felaktig kategorisering – enligt nu gängse uppfattning kan man inte dela in folk i raser på det sätt som avses. De föreslagna nya begreppen "hudfärg eller liknande" och i andra hand "hudfärg eller etnisk tillhörighet" skall täcka in det som tidigare avsågs med begreppet "ras", och av dessa är det förstnämnda det mest heltäckande. Beträffande 2. kan konstateras att sedan stiftelsen bildades har verksamheten och dess omfång förändrats och avsevärt utvidgats. Det är nödvändigt med en större styrelse med en bredare kompetens för att klara utvecklingen och det fortsatta arbetet med ett ökande antal ansökningar och större projekt som stiftelsen engagerat sig i. Styrelsen bör därför utökas till yrkat antal ledamöter och suppleanter. Ingen av styrelseledamöterna har något arvode, varför ändringen inte innebär några ökade kostnader för stiftelsen. Vad gäller sammansättningen i övrigt kräver den gamla ordningen engagemang i två styrelser, vilket är ohållbart – det är inte möjligt att hinna med både bistånd och kampanjarbete i den omfattning som krävs, och ledamöterna kan sällunda omöjligen avgöra fondens behov. Genom att fonden ges inflytande i valet av ledamöter skapas garantier för att styrelsen blir kompetent och väl sammansatt. Att ledamöterna skall ha en mandattid på två år är avsett att ge stabilitet åt styrelsen. Vad slutligen gäller de yrkade bestämmelser om ändring av stadgar, stiftelsens upplösning m.m. som framgår av 8.-10. i de föreslagna stadgarna är dessa avsedda att skapa bättre garantier för stiftelsens fortlevnad – bl.a. skall förhindras att stiftelsen upplöses på grund av att enstaka starka krafter tillfälligt har stort inflytande.

Skäl för beslutet

Inledningsvis kan konstateras att de föreskrifter som framgår av punkterna 3, 5, 6 och 7 i de föreslagna stadgarna inte innebär någon ändring i förhållande till motsvarande föreskrifter i stiftelsens nu gällande stadgar, varför de inte anses omfattas av ansökan.

Enligt 6 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220) krävs Kammarkollegiets tillstånd för att ändra, upphäva eller i särskilt fall åsidosätta föreskrifter i ett stiftelseförordnande som avser bl.a. stiftelsens ändamål. Föreskrifterna får ändras, upphävas eller i särskilt fall åsidosättas endast om de på grund av

1999-03-31

Dnr 430-8546-98

ändrade förhållanden inte längre kan följas eller om de har blivit uppenbart onyttiga eller uppenbart stridande mot stiftarens avsikter eller om det finns andra särskilda skäl. Vid ändring av stiftelsens ändamål skall vad som kan antas ha varit stiftarens avsikt beaktas så långt som möjligt.

En första bedömning som måste göras är att avgöra vilka ändringar m.m. som Kammarkollegiet kan pröva. Kollegiets kompetens är begränsad till att avse prövning av ändringar m.m. i sådana föreskrifter som faller under någon av punkterna i 6 kap. 1 § stiftelselagen. De föreskrifter som anges under punkten 1 i beslutet ovan är inte av sådant slag att de omfattas av det nämnda lagrummet. Ansökan skall därför avvisas i dessa delar.

Stiftelsens styrelse eller förvaltare (eller den som stiftelseförordnandet pekar ut) har rätt att själv ändra sådana föreskrifter som inte faller under 6 kap. 1 § stiftelselagen. Styrelsen eller förvaltaren är skyldig att underrätta tillsynsmyndigheten om sådana ändringar. (Jfr 6 kap. 3 § andra stycket och 4 § stiftelselagen.)

Sökanden har vidare begärt att få lägga till vissa föreskrifter enligt punkten 2 i beslutet ovan. Dessa föreskrifter saknar motsvarighet i stiftelsens nu gällande stadgar men är av sådant slag att de faller under punkterna i 6 kap. 1 § stiftelselagen. Enligt detta lagrum kan Kammarkollegiet lämna styrelsen eller förvaltaren tillstånd att ändra, upphäva eller i särskilt fall åsidosätta en föreskrift i ett stiftelseförordnande. Någon möjlighet för kollegiet att ge tillstånd för tillägg av nya föreskrifter till en stiftelses stadgar finns emellertid inte angiven i stiftelselagen. Kammarkollegiet avslår därför ansökan i dessa delar.

Vad gäller yrkandet om att få ändra 1. i stiftelsens nu gällande stadgar finner Kammarkollegiet, mot bakgrund av de uppgifter sökanden lämnat, att förhållandena har ändrats på ett sådant sätt att det föreligger skäl för permutation. Det föreslagna begreppet "hudfärg eller liknande", vilket anges i förstahandsyrkandet, är emellertid enligt kollegiets uppfattning – vid en jämförelse med den ursprungliga ordalydelsen – alltför vagt avgränsat för att kunna godtas. I stället torde andrahandsyrkandet vara det som är mest närliggande med vad stiftarna åsyftat. Förstahandsyrkandet skall därför lämnas utan bifall, medan andrahandsyrkandet skall bifallas.

Sökanden har även begärt att få ändra 9. i stiftelsens nu gällande stadgar på det sätt som framgår av 10. i de föreslagna stadgarna. Bestämmelsen är en s.k. upplösningssklausul. En sådan är giltig om dess tillämpning har gjorts beroende av någon yttre händelse som stiftaren inte kan råda över. Varken den gamla eller den nya lydelsen av den aktuella bestämmelsen uppfyller nyss nämnda krav på en giltig upplösningssklausul. Bestämmelsen kan för övrigt inte ändras ens om den i ny lydelse ges en utformning som om den vore giltig, eftersom en giltig upplösningssklausul endast kan föreskrivas i samband med att stiftelsen bildas. Däremot kan den gamla bestämmelsen fortfarande fylla en funktion som tolkningsregel vid bedömningen av vad

1999-03-31

Dnr 430-8546-98

som kan ha varit stiftarnas avsikt avseende ändamålet. Ansökan skall sålunda avslås i denna del.

Vad gäller 8. i stiftelsens nu gällande stadgar, vilken punkt sökanden har begärt att få upphäva, är detta den enda föreskrift av vilken det framgår att egendom avskilts för att varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet för stiftelsens ändamål. Det nyssnämnda är en förutsättning för att en stiftelse skall anses vara bildad enligt stiftelselagen, och bestämmelsen förmedlar sålunda enligt Kammarkollegiets mening viktig information om stiftelsens tillkomst. Ansökan skall därför avslås också i denna del.

I övriga delar (se under punkten 3 i beslutet ovan) finner Kammarkollegiet – mot bakgrund av det som sökanden har anfört och de uppgifter som i övrigt har framkommit i ärendet – att förhållandena har ändrats på ett sådant sätt att det föreligger skäl för permutation på det sätt som sökanden begärt. Kammarkollegiet medger därför ansökan i övrigt.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas inom tre veckor genom skrivelse till regeringen, Utrikesdepartementet, se bilaga A.

Eva Birath

Eva Birath
Avdelningsdirektör

Björn Jönsson
Björn Jönsson
Byrådirektör

Bilagor

- 1 Nu gällande föreskrifter för stiftelsen av den 5-6 november 1966
- 2 Förslag till nya stadgar
- A Information om hur beslutet kan överklagas

Sändlista

Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 Stockholm